

Reeksamen på økonomistudiet sommer 2012

Miljø-, ressource-og klimaøkonomi

Kandidatfag

6. august 2012

(3 timers prøve uden hjælpemidler)

(Bemærk: De anførte vægte til de enkelte opgaver er kun indikative. Ved bedømmelsen vil der blive anlagt en helhedsvurdering af besvarelsene)

OPGAVE 1. Optimal udnyttelse af udtømmelige ressourcer (Indikativ vægt: 50%)

Betragt en ressourceøkonomisk model, der benytter følgende notation:

U = livstidsnytte for den repræsentative forbruger

K = beholdning af produceret realkapital

S = beholdning af udtømmelig naturressource

Y = løbende produktion

C = løbende forbrug

R = løbende udvinding af naturressource (“råstofforbrug”)

a = marginal omkostning ved udvinding af naturressource (konstant)

ρ = tidspreferencerate (konstant)

ε = grænsenyttens elasticitet mht. forbruget (konstant)

t = tiden

Modellen består af følgende ligninger:

Livstidsnytte:

$$U(0) = \int_0^{\infty} \frac{(C(t))^{1-\varepsilon}}{1-\varepsilon} e^{-\rho t} dt, \quad \varepsilon > 0, \quad \rho > 0 \quad (1)$$

Ressourcebegrænsning i den enkelte periode:

$$Y(t) = C(t) + aR(t) + \dot{K}(t), \quad \dot{K} \equiv dK/dt \quad (2)$$

Produktionsfunktion:

$$Y(t) = F(K(t), R(t)), \quad (3)$$

$$F_K > 0, \quad F_{KK} < 0, \quad F_R > 0, \quad F_{RR} < 0$$

Udvikling i ressourcebeholdningen:

$$\dot{S}(t) = -R(t), \quad \dot{S} \equiv dS/dt \quad (4)$$

Naturressourcen R antages at være essentiel i den forstand, at $Y = 0$ for $R = 0$, og at substitutionselasticiteten mellem K og R ikke overstiger 1. Ved at indsætte (3) i (2) og omordne, finder vi

$$\dot{K}(t) = F(K(t), R(t)) - aR(t) - C(t) \quad (5)$$

På tidspunkt nul er beholdningerne af menneskeskabt kapital og naturkapital prædeterminerede, dvs. $K(0)$ og $S(0)$ er givne størrelser. Samfundsplanlæggeren vælger et udviklingsforløb for forbruget $C(t)$ med henblik på at maksimere den repræsentative forbrugers livstidsnytte (1) under bibetingelserne (4) og (5). Idet vi for nemheds skyld undlader en eksplicit angivelse af tidsvariablen, kan vi skrive Hamilton-funktionen svarende til dette optimeringsproblem som

$$H = \frac{C^{1-\varepsilon}}{1-\varepsilon} e^{-\rho t} + \mu (F(K, R) - aR - C) - \lambda R \quad (6)$$

hvor μ og λ er skyggepriserne på hhv. K og S (bemærk at skyggepriserne er opgjort i nutidsværdi, dvs. på tidspunkt nul)

Spørgsmål 1.1. Udled førsteordensbetingelserne for løsning af samfundsplanlæggerens problem.

Spørgsmål 1.2. Vis ud fra førsteordensbetingelserne, at en optimal udnyttelse af den udtømmelige ressource kræver opfyldelse af reglen

$$\frac{\dot{F}_R}{F_R - a} = F_K \quad (7)$$

Giv en økonomisk fortolkning af denne regel.

Spørgsmål 1.3. Vis ud fra førsteordensbetingelserne, at det optimale udviklingsforløb også kræver opfyldelse af reglen

$$\frac{\dot{C}}{C} = \frac{1}{\varepsilon} (F_K - \rho) \quad (8)$$

Forklar den økonomiske intuition bag denne regel.

Antag nu, at produktionsfunktionen $F(K, R)$ er homogen af første grad (konstant skalaafkast).
 Dermed er grænseproduktfunktionerne $F_K(K, R)$ og $F_R(K, R)$ homogene af nulte grad.
 F_K og F_R vil da alene afhænge af faktorproportionen $k \equiv K/R$, dvs.

$$F_K(K, R) = f_K(k), \quad f'_K(k) < 0 \quad (9)$$

$$F_R(K, R) = g_R(k), \quad g'_R(k) > 0 \quad (10)$$

Spørgsmål 1.4. Diskutér ved brug af resultaterne i (7), (8), (9) og (10), om det betragtede udviklingsforløb er bæredygtigt. (Vink: Tag udgangspunkt i, at k må være stigende over tid, når (7) og (10) er opfyldt).

Spørgsmål 1.5. Den ovenfor betragtede model ser bort fra tekniske fremskridt. Diskutér, hvordan svaret på spørgsmål 1.4 kan blive modificeret, hvis der er tekniske fremskridt.

OPGAVE 2. Hartwick-reglen (Indikativ vægt: 25%).

(Vink: Det er acceptabelt, hvis du giver en rent verbal besvarelse af hele opgave 2, men du må også gerne inddrage ligninger til at understøtte forklaringerne).

Spørgsmål 2.1. Forklar indholdet af Hartwick-reglen for forvaltning af udtømmelige naturressourcer.

Spørgsmål 2.2. Diskutér sammenhængen mellem Hartwick-reglen og kravet om en miljømæssigt bæredygtig udvikling.

OPGAVE 3. Værdisætning af miljøgoder (Indikativ vægt: 25%)

(Vink: Det er acceptabelt, hvis du giver en rent verbal besvarelse af hele opgave 3, men du må også gerne inddrage figurer og/eller ligninger til at understøtte forklaringerne).

Spørgsmål 3.1. Redegør for principperne bag de forskellige metoder til værdisætning af miljøgoder.

Spørgsmål 3.2. Diskutér fordele og ulemper ved de forskellige værdisætningsmetoder.